

Group 1 Serbs and Bošnjaks in Srebrenica

19.8.2010

ORIGINAL LANGUAGE

Almir, Bošnjak: Sta jednostavno ovako nesto za omladinu, za pos'o, ko nema posla, sportske aktivnosti nema, pa sta kontam, to napisati!

Dušan, Srbin: Normalno, svako, ima nas razlicitih generacija, i svi smo ono, ev' ima svako iz svog ugla nesto da doda!

Dragan, Srbin: Pod jedan brate, zasto dolaze ljudi sa strane i razvijaju pos'o, a mi ovde koji zivimo niko nista!

Dušan, Srbin: Ajde da odvojimo jedno 10 min da smislimo sta cemo napisati i onda cemo pisati, da ne bi krizali stalno.

Almir, Bošnjak: Mođemo početi odmah, kako pišeš jedno pitanje drugo će već u glavi biti.

Dušan, Srbin: Piši ti, bogati, nemoj mene...

Almir, Bošnjak: Pisaću ja, nije problem.

Dragan, Srbin: Evo prvo piši za posao, teško zapošljavanje... Moraš da pristupiš nekoj stranci da bi dobio posao.

Dušan, Srbin: Znaći sve ide u okviru politike i strSwetlanaka.

Almir, Bošnjak: Kako to napisati.

Dragan, Srbin: Kako formulisati sve to?

Dušan, Srbin: To sam i mislio. Problemi, nerešena pitanja da stavimo na jedan papir a na drugi nešto što je dobro, jer moramo izdvojiti da ne budemo ono kao namćori kao da ništa ne valja.

Almir, Bošnjak: (int)Pa i ne valja ništa...

Dušan, Srbin: Ima nekih ljudi koji se trude, nešto rade.

Dragan, Srbin: U Srebrenici šta nešto radi, radi donekle onaj sud, to je to.

Almir, Bošnjak: Rad policije ne valja nikako.

Dragan, Srbin: int Rad policije, opštine. To ništa...

Dušan, Srbin: Stavi na taj prvi papir "problemi" i onda crtice i stavljamo posebne stavke.

Almir, Bošnjak: Da nam nije glupo.

Dušan, Srbin: Nije.

Dragan, Srbin: Šta ceš onda pisati?

Dušan, Srbin: Pitanje zapošljavanje, razvijanja....Da stavi to, prvo pitanje zapošljavanja.

Almir, Bošnjak: Da da

Dragan, Srbin: Sad treba to malo objasniti, to zapošljavanje. Šta se podrazumeva.

(Dušan razgovara sa moderatorom)

Dušan, Srbin: Kaže da napišemo šta mislimo o tome, ukratko.

Almir, Bošnjak: Ajd govori šta cemo.

Dragan, Srbin: Politika..

Nada, Srpkinja: "Prevelika umešanost..."

Dušan, Srbin: Prevelika umešanost strSwetlanaka u radne kadrove.

Almir, Bošnjak: "Prevelika umešanost..." he is writing

Dušan, Srbin: Da. (pauza) Mođda i ne mođemo staviti umešanost...

Almir, Bošnjak: Nego šta je nedo umešanost? Svako negog svog gura, nije bitno koja je stranka, ništa. ..(pauza) "Umešanost politike, tj.stranke."

Dušan, Srbin: Da, politike i stavi u zagradi strSwetlanaka i političkih veza. Koliko je takvih kumovski-rodbinskih veza... u izboru kadrova.

Almir, Bošnjak: da

Dušan, Srbin: Posle čemo to uobličiti.(...) E sad, šta još? Dok ne umre, ne ide u penziju.

Almir, Bošnjak: Hoćemo li napisati ovako, svi oni koji nisu iz Srebrenice imaju veću privilegiju za posao...

Dušan, Srbin: Normalno, i za posao i za pomoć i za sve.

Nada, Srpkinja: Da..

Dragan, Srbin: ne svidjaju ljudi

Dušan, Srbin: Možemo formulisati, velika neravnomerna raspodela....Čekaj da vidim kako će zvučati. Velika neravnomerna raspodela...

Almir, Bošnjak: ...radnih mesta ljudi sa drugih opština.

Dušan, Srbin: ...radnih mesta ljudi sa drugih opština i uopšte pomoći u Srebrenici. Dodelju se ljudima koji uopšte ne žive ovde.

Almir, Bošnjak: Znaš šta me interesuje? Početak rečenice?

Dušan, Srbin: Velika nepravilna raspodela radnih mesta i pomoći ljudima u Srebrenici.

(...)

Almir, Bošnjak: radnih mesta i? (On napiše)

Dušan, Srbin:...radnih mesta i pomoći

Almir, Bošnjak: Pomoć..i?

Dušan, Srbin: Pomoći

Almir, Bošnjak: Ljudima..?

Dušan, Srbin: Ljudima.. To je to, sad malo uvučeš i napišeš: " Posao dobijaju ljudi koji žive u Tuzli, Sarajevu, Bijeljini, Zvorniku nego posao dobijaju ljudi koji uopšte ne žive na području opštine Srebrenica."

Almir, Bošnjak: „koji ... žive... u...“ (On napiše)

Dušan, Srbin: Hoćemo li još nešto?

Dragan, Srbin: Hoćemo li nešto za taj kulturno-sportski dio..znaci lose je...

Dušan, Srbin: Ajmo prvo ovo za pomoć. Svi znamo kako ide i za stanove i za pomoć.

Nada, Srpska: Jeste. (...) i stipendije..

Dušan, Srbin: Ratličite humanitarne... Čekaj, kako to da kazem? Da, stavimo kao, opštinske komisije dodjeljuju pomoć stalno jednim-te-istim ljudima.

Dragan, Srbin: da, da, da

Dušan, Srbin: Stipendije dobijaju samo deca opština.

Almir, Bošnjak: I ekskurzije..

Dušan, Srbin: I ekskurzije, i džaba knjige.

Almir, Bošnjak: Samo to moramo fino napisati. Šta prvo da napišemo? Stipendije od..?

Dragan, Srbin: Zatim razne komisije koje su izabrane od opštinskih komisija...

Dušan, Srbin: opštinskih komisija: opštinskih komisija, naravno..

Dragan, Srbin: stipendije, donacije...

Dušan, Srbin: Da, to je.. raspodela stipendije, donacije... Velika nepravilna raspodela pomoći, stipendije, donacije za popravku kuće. Neki dobiju 3,4,5 donacije a neki nijednu.

Dragan, Srbin: Mašine. Razne mehanizacije.

Almir, Bošnjak: Donacije, razne mehanizacije...

Dragan, Srbin: da, da, da

Dušan, Srbin: Poljoprivrednu mehanizaciju....stočni fond....Podsticaj za razvoj privrede....

Almir, Bošnjak: On ako ovo pročita.. dobro je.

Dušan, Srbin: Da mi kažemo šta mislimo pa makar....

Almir, Bošnjak: Razne mehanizacije... Poljoprivrednu mehanizaciju.... stočni fond.... i tako dalje.

Dragan, Srbin: Gori su ovi sa vrha...

Dušan, Srbin: i drugovi..

Dragan, Srbin: Pa sad, hoćemo li se malo dotaći života u Srebrenici, ono što se tiče...ne može organizovati dan nikako kako treba...malo kulturnih dešavanja, malo sportskih dešavanja...

Dušan, Srbin: Jes to sve ali ne može narod da ide u pozorište kada nema kuci hljeba da jede. Radim za 300km i šta sad, nođr on meni ovde dovesti i ŠabSwetlana Šaulića i Cecu i Iron Maiden..ja ono kuci kontam ... za 300km ...i treba dete poslati na fakultet. Ali i to si u pravu.

Nada, Srpkinja: da, za 300km...

Almir, Bošnjak: Hoćemo li ovako napisati, da ovi pojedini što imaju firme kako iskorištavaju ljudi...znači...

Dragan, Srbin: Da, da, da.

Almir, Bošnjak: Po pitanju plata....Otvori firmu, zaposli 10 ljudi, da im po trista maraka ..razumješ? a adrži ga 12sati

Nada, , Srpkinja: Da da i to

Dušan, Srbin: Nepoštovanje radnika...Neshvatanje radnovih prava.

Almir, Bošnjak: Samo kako da otpočnemo rečenicu.

Dušan, Srbin: Ništa, stavimo samo ono...to je stavka...nepoštovanje prava radnika i onda dole obrazložimo. Prijavi te na minimalac a radiš mu 12 sati i subotom radiš.

Almir, Bošnjak: (piše)ne-po-što-va-nje prava radnika

Dušan, Srbin: Bar da dobiješ taj minimalac nego ti i to skine.

Almir, Bošnjak: Hoćemo li prvo pitanje za platu ili šta...

Dušan, Srbin: Samo nabrajamo šta pod tim mislimo i plata i...

Nada, Srpkinja: radnici rade...(...)

Dušan, Srbin: Radnici rade u proseku od 10 do 12 sati dnevno, 6-7 dSwetlana u nedelji-sedmici, (...) za republički minimalac, to je ono...

Dragan, Srbin: ...nema..

Almir, Bošnjak: za minimalnu platu od 200e...

Nada, Srpkinja: jeste to

(buka)

Almir, Bošnjak: to znači iskorištavanje...

Dušan, Srbin: nemaju pravo na bolovanje, ne te dva dSwetlana na poslu izbubiš posao.

Dragan, Srbin: da da da, nemaju godišnji odmor.

Dušan, Srbin: Bez obzira na razlog, dva dSwetlana odsustva sa pola obavezno vodi otkaz.

Nada, Srpkinja: to je to, pa dobro je

(pauza.. Dušan pomogne Almira da napise)

Dušan, Srbin: Ţene isto nemaju pravo na trudničko. Ucilju je drţave da se povećava stanovništvo a ono ţena ne može na trudničko.

Almir, Bošnjak: Da, ma znamo mi to sve ali šta ćemo...

Dušan, Srbin: Šta još ono?

Almir, Bošnjak: Rad policije. Za sirotinju ima zakona a za...Napisaćemo i to

Dušan, Srbin: Rad policije, nadležnih.

Nada, Srpkinja: Pa dobro sad, na šta je ko ogorčen neka se izjasni.

Dušan, Srbin: Normalno.

Almir, Bošnjak: Rad policije...da stavimo zakoni samo za...ne mozemo staviti sirotinju...

Nada, Srpkinja: (smeje se)

Dušan, Srbin: Siromašne?

Almir, Bošnjak: Može.

Dušan, Srbin: Velike firme Peru pare, niko ih ne kontroliše, niko nema pravo na uvid u njihove poslove... U principu...

Almir, Bošnjak: To treba podvuci.

Dušan, Srbin: U principu...

Almir, Bošnjak: ...jeste tako.

(...)

Almir, Bošnjak: Hoćemo li ista dobro napisati?

Dušan, Srbin: Zar ima šta dobro. Ti si spomenuo kulturu i to ćemo napisati.

Dragan, Srbin: kulturu, i sportski...

Almir, Bošnjak: Samo napisati malo je kulturnih aktivnosti.

Dragan, Srbin: Kulturnih i sportskih aktivnosti je malo.

Dušan, Srbin: Mogli smo nešto i za opštinu. Isto recimo ono, dodele se neke stipendije, pomoći i za to čuješ obavezno mesec dSwetlana kada se sve završi. Šta još ima...?

Nada, Srpkinja: Dobro, može to u kratkim crtama.

Dušan, Srbin: Sta jos? (...) "kultura"...minimalno afirmisanje omladine, nikakve kulturno-sportske manifestacije.I ti Dani Srebrenice, ove godine su prošle i nije bilo ništa.

Almir, Bošnjak: Sve je to do opštine, opština loše funkcioniše i to je to.

Dragan, Srbin: Loše jeste

Nada, Srpkinja: da

Dragan, Srbin: Šta još da napišemo, mislim ima toliko toga ali da ne pišemo sve.

Dušan, Srbin: Ma dobro, mi smo napisali onako globalno, probleme oko kojih smo se svi slotili a možemo i uopšteno, još bolje je ako neko izdvoji neko svoje iskustvo. Ne moramo se mi svi na kraju potpisati

Dragan, Srbin: Da, da.

Almir, Bošnjak: Ma svako će ti ovako reći, koga god sretneš. Razumješ? Neće reći onaj što ima posao.

Dušan, Srbin: Kada ga pitaš kako je: "Dobro je".

(mobilni telefon zvoni, Dragan odgovara)

Almir, Bošnjak: Dolaze ljudi iz Milića ovde i rade. Znam ih od ranije, kada ga sretnem i pitam otkud ti, kaze –radim-....oooooooh!... Znam i ja voziti auto, nemam fakultet. Svugde je to tako..

Nada, Srpkinja: Hoćemo li nešto dobro?

Dragan, Srbin: Šta ima dobro, nema ništa dobro...

Dušan, Srbin: Znaš šta je još bilo, sto nekih firmi se ovori, zatvori...

Almir, Bošnjak: Znam ali kako da otpočnem to?

Dragan, Srbin: Naša opština kao opština služi za ogromno pranje novca.

Dušan, Srbin: za pranje novca

Dragan, Srbin: da, za pranje novca

Dušan, Srbin: Da, opština više služi nego za pomaganje građana koji je finansiraju. Ravnopravnost i transparentnost ravno nuli. Čive sa naše grbače a kada dođeš tamo.

(...pauza...)

Dragan, Srbin: socialni sistemi..

Dušan, Srbin: E, hoćemo li sad za kulturu? Šta si ti rekao? Jesi li imao nešto na umu?

Dragan, Srbin: Stavti samo kultura- kulturni čivot Srebrenice svodi se na par dSwetlana u kojima su organizovane manifestacije Dani Srebrenice.

Almir, Bošnjak: Kulturni čivot Srebrenice se svodi samo na sedam dSwetlana...

Dušan, Srbin:Na sedam dSwetlana slabo organizovane manifestacije Dani Srebrenice.

(....buka..Almir napiše..)

Dušan, Srbin: I znaš šta još, naša opština koliko ima, mođda sa selima 9000 stanovnika, u opštini ih ima samo 100 koji ništa ne rade. Umesto da otvore nova radna mesta samo šire i otvaraju nove odseke u opštini.

Almir, Bošnjak: Ev snimala je ona, izvići će ona iz ovoga.

Dušan, Srbin: Hoćemo li nešto dobro?

Svi: nemamo...! (smeju se)

Dušan, Srbin: ..Što je ostalo papira stavoćemo dobro! (...) Šta je dobro? Recimo, kako ja to gledam, oni Austrijanci...

Almir, Bošnjak: I oni daju sve istim. Kada su tebe zvali, mene, njega. Svaka strana organizacija, ekskurzija koja dodje podeli bilo kakva sredstva, sve isti krug ljudi.

Dragan, Srbin: Jeste, u pravu si.

Almir, Bošnjak: Sve je to isto. Od 2000. Sam ja ovde, znaš šta sam dobio, plastenik i to ne bi dobio da nisam čoveka častio da me ugura. Od 2000.

Dragan, Srbin: Mito i korupcija.

(buka, svi pričaju)

Almir, Bošnjak: Doduše nisam ni predavao ali znam ljudi kojima j baš potrebno ali nisu dobili.

Dragan, Srbin: To je to, nećemo više.

Group 2 Serbs and Bosniaks in Srebrenica

20.08.2010

ORIGINAL LANGUAGE

Milena, Srpinja: Da imaju što bolje školovanje i deca vrtice da imaju, gde da se igraju. Evo kod nas recimo, otvore ti privatne igraonice i da platis za sat vremena 2km i dete počne da vrišti da plače kada istekne sat vremena da ga povedeš. To su privatne. A ti nemaš ovako igraonice da dovedeš dete da se igra i da izadeš. Koliko vidim, kod nas u Zvorniku baš i nisu neki uslovi oko škole, da je nešto čisto, uredno. Ne znam kakvi su uslovi u školi ali ... Ja bih najviše volela da se na decu najviše obrati pažnja. Da se uslovi za decu najviše poprave.

Vladan, Srbin: Da pišemo teze?

Swetlana, Srpinja: Piši.

Milena, Srpinja: Nešto gde deca mogu da uče, da se igraju, jer ih većina sedi kući za računarem nego što s ovako druže...neke, naprimjer, predstave. Kod mene deca koja imaju 12-13 godina uopšte ne izlaze iz kuće, samo sede za kompjuterom.

Emina, Bošnjakinja: I program u škole malo da se poboljša.

Milena, Srpinja: E to ne znam pošto nema školsku decu.

Emina, Bošnjakinja: Nešto im je preobimno...

Milena, Srpinja: E da, teška im je matematika.

Emina, Bošnjakinja: Neki predmeti imaju još uvek ono...

Swetlana, Srpinja: E sad, pošto sam ja svoje školovala red je da našu neki posao. Recimo, moji su otiišli u Srbiju da treže posao. Završio je medicinski školu radi u građevini, ne moze posao ovde da dobije.

Milena, Srpinja: yes, that is.

Emina, Bošnjakinja: Treba ubaciti neki program za Bosnu celu, isti a ne da bude tri programa, Hrvati svoj, Bošnjaci svoj, Srbi svoj. Da se zna jednom da na celoj teritoriji Bosne i Hercegovine ima jedan program, da bude jedan program. Da to dovede do nekakvog zajedničkog dogovora. I sve dok se bude i u školi delilo i učilo a nama nema drugo nego opet živeti zajedno, jedni sa drugim, jedni pored drugih...

Milena, Srpinja: Ne znam šta bih vam rekao, majke mi. Mene samo brinu ova mala deca, kakvu će oni budućnost imati...

Emina, Bošnjakinja: Ma čim vi počnete učiti i odmah ih razdvajati...

Milena, Srpinja: Zato j kažem, samo da imaju bolju budućnost, da žive bolje, da misle da se bolje druže, da se ne svađaju.

Swetlana, Srpska: Da roditelji imaju posao odmah bi bilo bolje.

Milena, Srpska: Da, ima i toga.

Swetlana, Srpska: Da ti imaš posao, platio bi mu i te 2km da se igra.

Emina, Bošnjakinja: da, jeste

Milena, Srpska: Da obezbede radna mesta da se mladi zapošljavaju. Da kada završe fakultet da se zaposle. Koliko ih ima a da nemaju posao i ništa, sede kod kuće, a trubilo se roditeljima da ih školuju i kasnije ništa.

Emina, Bošnjakinja: Ai zapošljavaju ih po partijskim linijama, po rodbinskim.

Milena, Srpska: Da, ono dete što je učilo, što se trudilo...

Emina, Bošnjakinja: A ustavari, to je ono...to je korupcija.

Milena, Srpska: Ovaj je ujak od ovde, onaj je ujak od one, priatelj od ove i tako zapošljavaju jednu druge.

Swetlana, Srpska: Pre se gledalo ko je školovan...

Milena, Srpska: Ima ih koji su završili i ništa, dzaba dete išlo, dzaba se školovalo i počeo je da radi u piceriji. Ako dete hoće da radi da uči treba mu pružiti te uslove. Bolji uslovi za decu, to je najbitnije. Mada, više ništa ne možeš trežiti. Niko nas ne sluša ali et.

Emina, Bošnjakinja: da ...(..)

Swetlana, Srpska: da ...(..)

Vladan, Srbin: da ...(..)

Swetlana, Srpska: Ja ne znam ni šta je donacija, šta je pomoć, stipendija, nikad ništa u životu i šta da pričam. Sad treba da kažem pomogao mi je nekao, školov' o me je, zaposlio, nikad ništa.

Milena, Srpska: Nismo baš neki govornici.

Swetlana, Srpska: Ma dosta je ovo.

Milena, Srpska: Ma dosta je, 4 teze. Šta si napisao?

Vladan, Srbin: Sve što ste rekli. Bio sam zapisničar. Oni su rekli samo teze.

Milena, Srpska: Da, pa kažem ti, mene interesuju samo deca. Nije bi pre rata bilo bog zna šta ali meni je bilo fino. Šta znam, mogao si fino i u školi, sad već, mislim ima ih negde, zavisi kako gde kako koja partija i ako je grad bogatije a to čine privatnici, onda kako čija mama i tata imaju para tako i deca imaju bolje uslove.

Emina, Bošnjakinja: E baš tu možeš navesti tu korupciju, da se to malo smanji ako može.

Milena, Srpska: Da. Ne možeš nigde otici doktoru, ništa.

Emina, Bošnjakinja: Ništa. Koliko samo korupcije i mita ima. Da na tome poradi malo.

Milena, Srpkinja: Koliko dece ima koja su dobri ucenici a nemaju para da idu na fakultet. A gde mama i tata imaju para a dete loš učenik njega primaju a ovog što je dobar učenik nece da prime. Mama, tata ili ko su intervenisali da ga prime. To ćemo kasnije oko mita i korupcije staviti. Doktoru ne možeš otići bez para.

Emina, Bošnjakinja: Na kartoteci neće knjižicu da ti uzmu ako nemaš para.

Milena, Srpkinja: Ili ako te ne poznaće, prek veze. Samo ako kažeš poslao me ovaj ili onaj e tada će da ti bude super. Ne možeš nigde. Najgore mi je zbog deteta. Ni doktoru ne možš ako nemaš nekog, ne poznaćeš nekog.

Emina, Bošnjakinja: Ako nemaš dobre pare.

Milena, Srpkinja: Ili ako nemaš dobre pare, isto ti je.

Emina, Bošnjakinja: Platiš i to je to.

Vladan, Srbin: Ne moram ja to u detalje sve pisati, svakako se snima sve.

Emina, Bošnjakinja: Yes

Milena, Srpkinja: Yes, yes.

Emina, Bošnjakinja: To je baš jedan ogroman problem.

Vladan, Srbin: Malo smo zapisali ali smo dosta rekli, tako da mogu zapisati posle.

Milena, Srpkinja: Ajd prepisi to čitko.

Emina, Bošnjakinja: Recite ako imate još nešto.

Vladan, Srbin: Ništa više.

Milena, Srpkinja: Ne znam, vala... Rekli smo za zapošljavanje, malte ne sve smo rekli u kratkim crtama. Sve ono što nas interesuje.

Swetlana, Srpkinja: Najbitnije jesmo-posao. Da radiš i ti i tvoj mož u firmi ne bi ti bio problem da platiš 2km da se tvoje dete igra privatno.

Milena, Srpkinja: A jest to, mada ipak žao mi je dece koja nemaju. Mislim ja ne kazem da mi imamo ali...

Swetlana, Srpkinja: Ne samo ti da radiš, nego svi.

Milena, Srpkinja: ..žao mi je dece koja to gledaj a ne mogu da rade.

Swetlana, Srpkinja: Nije bitno ko je čije nacije, neka se radi. Neka fabrike, rade, neka se radi.

Milena, Srpkinja: Svako da ima za svoje potrebe. Privatnik te samo upropasti.

Swetlana, Srpkinja: Ili stranka i vlada. Za koga si glasao taj će ti i dati posao. Pa ne dam glas nikome. Zar nisam u pravu.

Milena, Srpkinja: Ako ne glasaš ni za koga to uzima onaj što je na vlasti.

Swetlana, Srpinja: Neće ni njegovo večno trajati. Ja za svoje dete da se školuje dižem kredit.

Milena, Srpinja: Većina tako.

Swetlana, Srpinja: Ne znam šta je ni stipendija ni bil šta, sve je država uzela.

Milena, Srpinja: Neki ne mogu da se upisu. Znam posle rata ovu ovamo otac nije mogao da finansira, nije znala šta će kako će, a odličan je učenik i tek kada je dobila decu mogla je da se školuje.

Swetlana, Srpinja: Mi smo ovde ispisali, mislim da je ovo dosta.

Milena, Srpinja: To je ono najvažnije što smo stavili. Za decu, za omladinu, posao, korupcija.

....

Emina, Bošnjakinja: Nismo još stavili za ove vize, da se već jednom to regulise da bar omladina može da ide.

Milena, Srpinja: E to, e tačno. Za omladinu, da se druže da idu da vide da nešto nauče i kulturu...

Emina, Bošnjakinja: Da ne budu u torbicama.

Vladan, Srbin: Jel ok ovako Nešo, samo kratke teze, obzirom da se snima?

(Note: since they wanted to finish here, I asked through my friend Nenad:

"Is there anything else? Is there anything that is specifically related to Srebrenica, anything positive, something that function well?"

Nenad: Ima li još nešto? Ima li šta specifično što se odnosi baš na Srebrenicu? Ima li išta pozitivno, nešto što dobro funkcioniše?)

Emina, Bošnjakinja: no

Swetlana, Srpinja: Meni ovde ništa nije pozitivno.

Milena, Srpinja: Možemo samo napisati samo ono sto jeste.

Emina, Bošnjakinja: Na Srebrenici se sve lomi, zavisi sa koje strane dolaze, svi uzimaju, a ustvari ništa se za Srebrenicu ne radi, za narod. Za građane Srebrenice malo se radi. Za bilo koga, nije bitno koja ne nacionalnost, ali su svima puna usta Srebrenice a malo se šta radi koliko pričaju

Milena, Srpinja: E to, evo baš banja. Pre je dosta ljudi iz Srbije, čak i iz Hrvatske dolazili u tu banju. I sada je spominju. Ja znam baš neke ljude koje nikada nisam srela pričaju još uvek o tome, hvale se banjom a ona i dan d^oSwetlanas ostaje neiskorištena. Bila je poznata u bivšoj Jugoslaviji, možda i dalje. Baš me zanima zašto se ta banja ne sredi, da se iskoristi njen potencijal. Mogli bi ljudi ti i da se zaposle. Ova ima i medicinska i fizioterapeutska škola i ta deca bi mogla da rade a ne rade, rade po nekim drugim firmama. Ne rade ono za šta su učili. Neki dan sam čitala, oko 100, ne znam samo cifru, doktora je potrebno.

Swetlana, Srpinja: Pa i u bolnici treba. Ako hoćeš da se lečis moraš u Zvornik ići. Sve drugo radi a bolnica ne.

Milena, Srpinja: A "Argentarija"? Mora i hotel raditi. Možda bi se i tu ljudi mogli zaposliti. A baš me čudi za banju, ipak je to lečilište.

Emina, Bošnjakinja: Kako nije u interesu sadašnjim političkim strukturama koji su na vlasti? Valjda im je u interesu da se pokrene nešto. Ja imam takav osećaj da se radi na tome da se sve svede na minimum a ne da nešto oživi.

Milena, Srpinja: Pre rata je bio baš lep gradić, simpatičan, a sada niko ništa ne radi. I rudnik, ne znam kako on radi. Slabo i on zapošjava.

Emina, Bošnjakinja: Ma ništa ni to, koliko sam i ja čula da su i to upropastili.

Milena, Srpinja: Pa to, kupi ga neko uništi ga totalno.

Emina, Bošnjakinja: Ljudi nezadovoljni, oni koje rade a malo ih radi.

Milena, Srpinja: Baš se slabo ulaže u firme. Da se malo osposobe da mogu i tu ljudi raditi.

Vladan, Srbin: Sve ste rekle.

Milena, Srpinja: Nisam ni stara ni mlada ali vidim kada su deca nezadovoljna. Ništa oni ne mogu sSwetlanati preko računara, mogu se čuti sa nekim, upoznati se ali nije to to, ipak je to mašina. Da bar imaju taj internet...

Vladan, Srbin: Nisam ni ja baš tako mlad.

Milena, Srpinja: Ipak sam ja starija od tebe. Videla sam da ima one dece koja su išla, ne znam preko koga, na more. I mala deca su išla.

Emina, Bošnjakinja: E to, jedino što neko nešto uradi to su nevladine organizacije. I to je malo, sitno ali ne mogu ni oni uraditi onoliko koliko bi vlast trebala. Nešto ako se uradilo to je neka nevledina organizacija uradila. A vlad, ide samo na to da i dalje samo zavađa, za zastrašuju jedne od drugih, da nema zajedničkog života samo da bi oni mogli vladati. Da sebi produžavaju vlast.

Swetlana, Srpinja: Hoćemo li se potpisati?

Vladan, Srbin: Odmah na vrhu.

Swetlana, Srpinja: E to ćemo posalti Visokom predstavniku.

Milena, Srpinja: Potrebna je neke škola stranih jezika, da deca uče. Bila je ovde pre, ne znam da li sada ima. Pogotovo taj engleski, da ga i u školi više uče. Uče, ja mislim njemački i engleski. Ali engleski baš bi trebalo dosta dece da zna. Da ima se omoguci da ga uče. Sve stvari su na engleskom, i na tim računarima... Bilo bi imao lakše da komuniciraju sa svima. To ti je baš potrebno. Ja ga dobro razumem ali slabo znam govoriti.

Emina, Bošnjakinja: Ja poneku reč mogu razumeti.

Milena, Srpinja: A i te škole moraš platiti.

Swetlana, Srpinka: Jesmo li završili?

Milena, Srpinka: Ima li šta pozitivno? Vi živite ovde, ja ne. Bar jednu crticu da stavimo.

Vladan, Srbin: Evo napisali smo nevladine organizacije.

Milena, Srpinka: Da neko bar radi nešto za ovu dece. Samo neka putuju, neka se druže. Nije bitno gde samo da ideš...

Emina, Bošnjakinja: Ja idem u ono udruženje "Snaga žene" iz Tuzle što dolazi, pa su slali decu, samo iz Srebrenice.

Milena, Srpinka: Ima dece koja ne mogu sebi priuštiti putovanje pa bar da ovako odu na more. Tamo imaju druženja, uče nešto, imaju takmičenja, bas super. Bilo je o tome na televiziju. Deca...malo ih i ima. Sada ima samo jedano odeljenje prvog razreda. Pre je bilo po 4-5 razreda.

Emina, Bošnjakinja: Svet ode.

Milena, Srpinka: To, neš posla, nemaš ništa, moraš ići. Ja mislim da se ovde više ništa nema reći.

Vladan, Srbin: To je to.

Razgovor sa Simonom

,

Group 3 of Serbs and Bosniaks in Srebrenica
18.8.2010

ORIGINAL

...

Emir, Bošnjak: Ovo je jedan bSwetlanalan primer, ali bih naveo jedan od ključnih problema.

Recimo, neko pokuša da progura zakon koji je usvojen o zaštiti i dobrobiti životinja da bi se, recimo, sklonili psi latalice, mačke i to. Ja moje dete ne mogu svoje dete da pošalje u školi peške, ja ga moram vozim.

Milan, Serb: Da ali...

Swetlana, Srpkinja: To i jeste problem, taj zakon. Bolje je bilo pre dok ga nije bilo.

Milan, Srbin: ali nije usvojen do kraja, razumes?

Swetlana, Srpkinja: Usvojeni su podzakoni.

Emir, Bošnjak: Da smes da ne smes da ga ubijes ali nije rečeno sta uraditi sa njim.

Swetlana, Srpkinja: Usvojeno je i to ali je sada problem što niko ne može da natera vlast da to...

Emir, Bošnjak: Nije to, nego, odakle će se to finansirati? Da se pronadju sredstva finansiranja toga.

Milan, Srbin: Da, da.

Emir, Bošnjak: Usvojeno je, recimo, da svaka opština ima... čini mi se da ima tamo da od donošenja zakona da u roku od godinu dSwetlana svaka opština, lokalna zajednica mora imati azil.

Swetlana, Srpkinja: Dobro to ali ...Ko će to finansirati?

Emir, Bošnjak: To je ono što ja govorim ali uglavnom mora se tražiti neka alternativa ako se ovo ne može progurati (misli na pismo).

Milan, Srbin: Ko je odgovoran za to?

Swetlana, Srpkinja: Ko će kod nas biti zadužen....samo ne treba napuštati životinje, ostavljati ih na ulici.

Milan, Srbin: Ne smes ga ni u kući držati niti ga smes napolju ostaviti.

Emir, Bošnjak: Da.

Amela, Bošnjakinja: I pred školom toga imaš.

Mira, Srpskinja: Da.

Swetlana, Srpskinja: Na ulicama ih ima.

Milan, Srbina: Još je ovo dobro dok smeg ne padne, tada će biti još gore.

Swetlana, Srpskinja: Šta je bilo sa onim što je pred robnom kućom bio?

Mira, Srpskinja: Da, da, onaj što je šepao?

Emir, Bošnjak: Haski?

Milan, Srbina: Eno ga sada na autobuskoj stanici.

Swetlana, Srpskinja: Kako je on ružan...

Milan, Srbina: Nije to, slušaj. On je lep pas.

Swetlana, Srpskinja: On je super pas. On je odlučan pas ali video si kako je strašan kada prodješ kraj njega. Pa dobro on je sibirski pas ali da onako šeta po gradu...?

Emir, Bošnjak: Mislim da ovde sada imamo problem. Da li ljudi, mislim ovi naši iz opštine, načelnik i ostali neće da ga vide ili šta, ja ne znam... Iza takvog revolta, kada se napravi akcija hvatanja pasa a zapostavi se mesne zajednice, recimo Skelani, Jadar, Podravanje, Sase, Potočari i to. Mislim da ljudi iz revolta tada dovoze pse u čaršiju još više.

Mira, Srpskinja: Čekaj, ti kazeš da je taj pas (haski) poznat. Organizuju se akcije i akcije prodju a on još uvek šeta gradom. Čemu te akcije?

Emir, Bošnjak: Poslednju put Janjić je uhavatio oko 100 pasa, čini mi se. Toliko je bilo odobreno i uhvaćeno je toliko. Znaš u čemu je problem? Ima dosta prijava i znas kada su Sarajlije dolazile?

Mira, Srpskinja: Da, da.

Emir, Bošnjak: ...e ovi iz opštine ih posakrivaju u garaže.

Milan, Srbina: Njima to odgovara tako, znaju da će ga prodati...

Mira, Srpskinja: I da će ga neko kupiti.

Milan, Srbina: Znači, od ovoga ništa ne možemo napraviti.

Emir, Bošnjak: Šta bi još mogli konkretno, za grad za čaršiju? Bilo bi dobro kada bi se...ovaj... što pre uspostavilo funkcionisanje banje "Guber", bez obzira što je to privatizovano, ali u svakoj privatizaciji imaju nkei uslovi kako šta...

Milan, Srbina: Ajd ovako, pod broj 1...

Swetlana, Srpska: "Gospodine Visoki predstavnice,

U ime roditelja i grada Srebrenice, šaljemo Vam pismo koji sadrži potrebe stanovnika Srebrenice i potrebe zajednice kako bi se stvorili kvalitetni uslovi za život svih nas na području. Potrebe se ogledaju u stvarnim problemima sa kojima smo suočeni svakodnevno a čije rešavanje bi doprinjelo lepšem življenju svih nas. Potrebe su..." pa da nabrojimo. Može li tako?

Emir, Bošnjak: Može.

Tarik, Bošnjak: Prvo treba krenuti od ekonomije, ba... Trebamo prvo da znamo da se ne može živeti ni od zidova, ni od trave ni od čega. Od pare se živi.

Emir, Bošnjak: To jeste.

Tarik, Bošnjak: Od pare se živi. Ne od zidova. Ova zgrada je lepa ali ako ti nemas u njoj šta popiti i pojesti goni je .. Znači, treba ekonomiju uraditi. Kako da je reguliše? Neka natjera političere...

Swetlana, Srpska: Ima projekata sa ciljem ekonomskog osnaživanja.

Tarik, Bošnjak: Da. Mi imamo ovde rezursa koliko hoćes ali niko ne uzima. Prodadoše...evo ti jedan primer. Prodadoše prevoz dole...kolica trebala da se prave za ono. Govorilo se da se treba posliti 200 radnika. Eno 3godine, 4godine dole stoji, samo propada....

Emir, Bošnjak: U pravu si tu, ali to ti je ono znaš prisiliti sve...

Tarik, Bošnjak: E to, prisiliti sve, ko je odgovoran?

Swetlana, Srpska: Da stavimo onda "potreba za projektima u cilju ekonomskog osnaživanja"

Emir, Bošnjak: i nametnuti osobama koje su privatizovale firme ...

Milan, Srbina: Da

Mina, Bošnjakinja: Da

Emir, Bošnjak: ...da ispune obaveze iz kupoprodajnog ugovora. To je osnovno pitanje.

Tarik, Bošnjak: ..osnovno pitanje.

Swetlana, Srpinka: Može li ovako, uticati na privatnike...

Tarik, Bošnjak: Ma na odgovorne da to pokrenu.

Swetlana, Srpinka: Preduzetnike?

Emir, Bošnjak: Na agencije za privatizaciju da spovedu privatizaciju do kraja.

Swetlana, Srpinka: 'uticati na vlasnike..

Emir, Bošnjak: Da se izvrši revizija.

Milan, Srbina: Neće revizija pomoći.

Amela, Bošnjakinja: Revizija privatizacije.

Mira, Srpinka: Šta je to?

Emir, Bošnjak: to znači: "kupio si i imas u ugovoru da..."

Mira, Srpinka: To je već uradjeno pa ništa.

Emir, Bošnjak: To može kod nas "ja tebi, ti meni".

Swetlana, Srpinka: Kako možemo reci, ono što si ti malopre rekao da ti privatnici ustvari moraju da ispoštuju...

Emir, Bošnjak: Pa revizija privatizacije i agencije za privatizaciju da sproveđe svoj kupoprodajne ugovore...privatizacijske kupoprodajne ugovore, jer oni su dužni i obavezni.

Swetlana, Srpinka: Ne, mislila sam više na obavezu poslodavca prema radniku.

Emir, Bošnjak: Da ali ko je taj jo će naterati poslodavca da radi? Znači, mora ga agencija za privatizaciju. Tamo stoji, moras zadržati postojeći broj radnika, moraš u toku, recimo 3-5 godina uložiti toliko novca i otvoriti toliko radnih mesta.

Tarik, Bošnjak: Najopasnije je tu kada se proda firma a nema ni radnika, nema ni poslodavca. Ni jedni, ni drugo. Ne zna se ni ko je vlast ni ko je radio tu.

Swetlana, Srpinka: Hajde da vidimo...znači rekli smo: "ekonomsko osnaživanje, sprovođenje i revizija privatizacije...". Ja bih isto, ne znam kako da kažem to, te određene socijalne grupe stanovništva...

Emir, Bošnjak: Što se tiče tog socijalnog problema treba vratiti mineralna i materijalna bogastva na lokalni nivo. To je bilo i pre rata. Zna se koliko ti državi moraš dati i gotovo.

Mina, Srpkinja: Imamo sad nešto drugo, od ruda, od šuma.

Emir, Bošnjak: Imamo recimo od "Drine", koliko potražujemo?

Mina, Srpkinja: Ne možemo mi njih naterati da plaćaju.

Emir, Bošnjak: Ne možemo ali recimo da je to na lakolanom nivu, znači lokalna zajednica naplaćuje i procenta daje recimo Banjaluci ili već kome. To je, recimo, pre rata bilo tako.

Mina, Srpkinja: Od šuma ne ide Banjaluci ali je problem što oni neradovno plaćaju.

Swetlana, Srpkinja: Da

Swetlana, Srpkinja: Da

Tarik, Bošnjak: Nemoj ti njemu tako. Seljački ti njemu to, seljački mu reči. Seljački jezik je najbolji, to svako razume. Kažemo onaj Visoki predstavnik ne razume seljaka. Razume on njega dobro, najbolje ga razume. Seljak kada kaže da nema hleba da se jede, ne "zavija" mu tamo nego kaže: "Nema!"

Milan, Srbin: Pa reći onda ti šta da napišemo?

Tarik, Bošnjak: Rekao sam ja ali ima tu i drugih predolga. Recimo, banja "Crni guber", imaš ekonomiju i imaš još jedan problem i to će nas koštati mnogo. Mnogo će nas koštati. Ja to govorim ima 5 godina. Govorio sam bivšem načelniku, govorim sada i ovom. Rečno korito treba da se očisti podhitno..

Emir, Bošnjak: ...ekologija!

Tarik, Bošnjak: ..Znači, ekologija.

Swetlana, Srpkinja: Pročišćenje kSvetlanalizacije u cilju zaštite životne sredine

Tarik, Bošnjak: Rečno korito je toliko prljavo i toliko neuredno.

Mira, Srpkinja: Bilo je čišćenje.

Tarik, Bošnjak: Da ali na određenim delovima.

Milan, Srbin: Ljudi bacaju smeće...svi bacamo smeće. Znači, prvo treba uvesti red među ljudi pa onda očistiti korito.

Tarik, Bošnjak: Nije čišćenje korita samo na određenim delovima, čišćenje korita znači "zađimo i pogledajmo korito". Ja idem svaki dan. One žile, ona vrba pala. A ono što je bačeno...kauč, smeće to će voda odnjeti. Voda je jača.

Mira, Srpskinja: Problem je smeće.

Emir, Bošnjak: Smeće je najveći problem.

Tarik, Bošnjak: Miro, ti braniš opštinu!

Mira, Srpskinja: Ne! Pa to mi je profesija...

Tarik, Bošnjak: Po tvojoj priči, ti braniš opštinu. Kada su čistili ono kod one mesare, klaonice, ispod igrališta, sekli su vrbe i ostavili one grane. Ja sam došao i pitao Kiku: "Kiko, šta ono radite dole?". On kaže: "Čistimo korito". Ja mu kažem da se ne čisti tako korito, grane se izvuku a ne ostavljaju u koritu.

Mira, Srpskinja: Samo da kažem da to nije opština radila, to je bila neka donacija sigurno.

Tarik, Bošnjak: To ne znam ali treba osjeći i izvaditi grane iz korita. Svi se slažu.

Swetlana, Srpskinja: Šta smo rekli za pismo? Izmedju ostalog, realizacija projekata u cilju zaštite životne sredine...

Swetlana, Srpskinja: Infrastruktura.

Emir, Bošnjak: Apostrofirati ovde da se što hitnije naše mogućnost da se uradi kSwetlanalizacija u gradu. Doćemo brzo u situaciju da ja, recimo, moram da napravim septičku jamu a da nemam placa da je napravim. Da budemo jasni, čitava Srebrenica je takva.

Swetlana, Srpskinja: Hoćemo li napisati "ulaganja u komunalne infrastrukture, rešavanje problema kSwetlanalizacione mreže"? Ne možemo reći "rešavanje problema pasa latalica" jer zakon postoji gde su zastićene životinje ali nisu donjeti načini na koji će se zbrinuti.

Emir, Bošnjak: Da

Swetlana, Srpskinja: Izgradnja azila, onda?

Milan, Srbin: Zbrinjavanje pasa latalica? Kod nas je problem što usvajaju zakone u skladu sa evropskim standardima a nemamo uslove za to

Swetlana, Srpskinja: Ovo je Evropska Unija..

Milan, Srbin: Definitivno nemamo mi uslove za to...

Emir, Bošnjak: Nisu ni oni imali zakon o zaštiti životinja, recimo, '48, '49, '50, znači prvo moraju izgraditi državu, podići standard života...

Milan, Srbin: Gde da azil izgradimo kada nemamo mi šta da jedemo da još dajemo i psima.

Mira, Srpkinja: Postoji kastracija...

Emir, Bošnjak: Da, kastracija...

Milan, Srbin: Sve to postoji, sve je to regulisano, ali ti ćeš smanjiti samo broj pasa i ti njega opet puštaš, razumeš?

Emir, Bošnjak: To je postepeno. To sve ide postepeno, da se sve svede na nekakav nivo za recimo ne 10-15 godina, da reše taj problem.

Mira, Srpkinja: Kod nas su najveći što niko nema obaveze. Svi imaju prava a niko nema obaveze.

Amela, Bošnjakinja: A šta ćemo sa divljim svinjama što silaze u grad?

Swetlana, Srpkinja: Evo lovca, neka ih on "potamani" sve. Neku veče je sišao jedan, zaglavio se u ogradi.

Emir, Bošnjak: Dole u Crnoj reci, bukvalno sišao u dvorište.

Swetlana, Srpkinja: Hoće malo da se emancipuju...

Milan, Srbin: Ili je divljina i kod nas pa ima je isto.

Mira, Srpkinja: Jel zabranjen lov na njih?

Milan, Srbin: Jeste ali ako pravi štetu imaš pravo da ga "srdiš".

Swetlana, Srpkinja: Možemo li reći "prilagođavanje zakona o zaštiti životinja stvarnim mogućnostima lokalne zajednice", znači da se prilagodi donošenje zakona a ne da se donose neki abnormalni.

Mira, Srpkinja: Može, može. Poštovanje mogućnosti.

Emir, Bošnjak: Najveća propis Swetlana kažna je upravo u tom sektoru, zakon o zaštiti i dobrobiti životinja, 200 000km. A napraviti bilo kakav prekršaj u oblasti privrednog kriminala, nije tolika kazna.

Amela, Bošnjakinja: Ali na ulici ne možes da prođeš od "kučnica".

Swetlana, Srpkinja: Imamo problem i odlaska u penziju, povećan je radni staž, sada je 65 godina. Kada će mladi doći na red?

Emir, Bošnjak: Nikada mladi neće doći. Oni idu sa standardima EU...

Milan, Srbina: Šta ćemo još staviti?

Swetlana, Srpkinja: Meni piši, to me jako boli, lično. Infrastruktura po Srebrenici više nego psi latalice.

Milan, Srbina: Da, upravo tako

Swetlana, Srpkinja: "Razvoj infrastrukture u ruralnim područjima".

Milan, Srbina: Ma svugde.

Swetlana, Srpkinja: Znači "jačanje infrastrukture".

Tarik, Bošnjak: On bi to mogao uraditi jedino da pokrije cijeli grad, a ne jedan ceo ima sve a drugi ništa, Petriča nema ništa. Ja 10 godina gledam samo 3 programa.

Swetlana, Srpkinja: To je to u sustini, dodati samo još "komunalna infrastruktura i rešavanje kanalizacione mreže".

Milan, Srbina: To je to. Biće nam super kada nam to urade.

Swetlana, Srpkinja: A ovo za školstvo? Tu nismo ništa stavili...

Tarik, Bošnjak: Eno ti Kasipović, šta je on radio Bože mili, koliko je on para skrenuo na drugu stranu.

Milan, Srbina: A socijala?

Swetlana, Srpkinja: Ja sam to malopre rekla. Evo ja na primer, ja kao samohr Swetlana majka nijednim zakonom nisam zaštićena. Ja sam mislila na to. Nijednim zakon. Ja sam imala problem, suočavala sam se pre 3-4 godine i kome god da sam se obratila ne postoji zakon.

Tarik, Bošnjak: Šta ti mislis, gospodjo, da sam i ja zaštićen. Ja sam muško, nosilac (zdravstvenog). Nijednim zakonom ni žene ni muškarci nisu zaštićeni. Ni ti, ni ja. Ti si nosilac porodice svoje, ja svoje. Znači, tu nema zakona. Na ove koje su preziveli, nema zakona.

Milan, Srbina: Nema zakona ni za koga.

Mira, Srpkinja: Bolji su bili stari zakoni – vratite nam naše zakone.

Emir, Bošnjak: Zaštita radnika.

Tarik, Bošnjak: Mi sada ppokušavamo da usvojimo 90% zakona koje smo pre imali koji su dobro funkcionisali.

Emir, Bošnjak: Ne pokušavaju.

Mira, Srpskinja: Pokušavaju.

Emir, Bošnjak: Ko pokušava? Ti i ja?

Tarik, Bošnjak: On je tebi, naprimer, ukinuo školstvo.

Emir, Bošnjak: Radim 14 sati za nekakvih 400km niti imaš osiguranje, ni ništa.

Milan, Srbin: Oni sede na vlasti i kroje zakone kako njima odgovara.

Swetlana, Srpskinja: Kako njima treba pa kada ima ne treba oni promene. Kako su jednoglasni kada treba njima povećati plate.

Milan, Srbin: Nijedan zakon više ne stiti radnika. Je na sudovima još na sudovima što možes dobiti ali i to do kada.

Mira, Srpskinja: I tu je malo lokalna zajednica zakazala, ima zakon koji štite ali nema kontrolni organi ne rade.

Emir, Bošnjak: A znaš zašto ne rade? Zato što nisu konkretno zaštićeni od onih od kojih treba. Evo slučaj koji sam ja imao u Potočarima pre 11. juli prošle godine, 6 policajaca i nas dvojima smo i čovek vadi pištolj na nas. Policija ni regovala. A da ne spominjem što bi načelnik rekao:"Ma ubij te ga". To je to, zakoni postoje, zakni na papiru postoje.

Mira, Srpskinja: Ma da, tako je

Milan, Srbin: Nemaš se kome ni žaliti.

Tarik, Bošnjak: Da, nemaš

Emir, Bošnjak: Koliko pravna država funkcioniše sve ti je veći dokaz što je veći broj optužbu u Strazburu. Ljudi se sve više žale tamo jer ne mogu ovde.

Milan, Srbin: Doveo te je u mat poziciju, moraš da radiš sve što ti on kaže.

Swetlana, Srpskinja: Hoćemo li šta pisati za obrazovanje? Ulaganje u školstvo?

Tarik, Bošnjak: Ulaže se u školstvo puno. Vi kada uzmete neke stvari i počnete čitati, na internetu ili negde, i počnete čitati koliko se gde da para, pa to glava zaboli. Evo ti jedan

primer, sinoć slušam i gledam, Kasipović 160 000 ne zna gde je dao niti šta je urađeno s njima.

Swetlana, Srpkinja: To je njegov problem ali, recimo škole, imaš hemijsku ili tako neku stručnu i one su takve na papiru jer nemaš laboratorija. Koliko imamo mikroskopa, racunara.

Emir, Bošnjak: Da, jeste

Tarik, Bošnjak: A znaš li zašto ih nema? Zato što je onih 160 000km dato u druge svrhe.

Milan, Srbina: Evo i naša osnovna škola nema (fiskulturne) sale. Ima je ali ne nema.

Swetlana, Srpkinja: Ja sam napisala opremanje skola i kabineta za sticanje praktične nastave. Hoćemo li jednu posvetu da mu napišemo?

Mira, Srpkinja: Dobro je

Tarik, Bošnjak: Možemo mi pisati šta hoćemo ali ako se to neće primenjivati od toga nema ništa.

Swetlana, Srpkinja: Kakvo primenjivanje. Nema od ovoga ništa, ovo je mrtvo slovo na papiru.

Tarik, Bošnjak: Neće to niko ni pročitati.

Milan, Srbina: Neka napiše pa se mozda desi čudo. Napiši "unapred zahvalni roditelji i građani grada Srebrenice" i potpiši se.

Emir, Bošnjak: ...I traži da nas posjeti nanjednoj javnoj tribini ovde u Domu kulture. Ne da poseti lokalne vlasti nego narod.

Swetlana, Srpkinja: "Ukoliko bi se pronašla mogućnost za realizaciju nekih (ili svih) navedenih potreba došlo bi do stvaranje lepšeg i kvalitetnijeg života svih. Unapred zahvalni... Ovim putem Vas pozivamo da učestvujete na jasnoj tribini"

Emir, Bošnjak: "Bilo bi nam veliko zadovoljstvo kada bi našli vremena i posetili nas ali ne lokalnu vlast nego građane. S poštovanjem građani Srebrenice."

Group 4 of Serbs and Bosnjaks in Srebrenica

19.8.2010

ORIGINAL LANGUAGE

Katarina, srpska: Ja predlažem da prvo diskutujemo pa na jedan...da odmah budemo ekonomični, da ne trošimo osam papira nego jedan.

Sabina, bošnjakinja: Hoćemo li mi imati šta odo ovoga što pišemo?

Božana, srpska: Da, hoće li oni nama ovo ispuniti?

Katarina, srpska: Da ne pišemo dzaba.

Snežana, srpska: Ko će ti ispuniti? Svi oni rade za svoje potrebe. A mi smo samo materijal, kao ovaj papir.

Aida, bošnjakinja: Hoćemo li početi?

Katarina, srpska: Šta da mu "poručimo", 'ajd da skontamo.

Snežana, srpska: Da mu poručimo....

Katarina, srpska: Šta nam sve treba...?

Snežana, srpska: E šta nama sve treba...

Mevlida, bošnjakinja: Meni treba šta, nemam gde da zivim.

Katarina, srpska: I meni isto...

Sabina, bošnjakinja: Prvo da podjem od toga, nemam ni pos'o, nemam ništa.

Snežana, srpska: Ništa, rekli su u tezama. Prvo stan, pa posao, pa auto...

Esena, bošnjakinja: Čekaj, nisam shvatila, jel nama lično šta treba ili...

Katarina, srpska: Ne mogu ja obuvati druge a ja bosa. Šta da radim?

Mevlida, bošnjakinja: Kada kažem "za sebe", mislim i na ostale.

Katarina, srpska: I ona ostale mislim. Svi smo isti. Svima nam je ista potreba...

Božana, srpska: Da stavimo ekonomija. Ekonomija, zato što nam je napotrebni.

(Noise)

Sabina, bošnjakinja: Prvo zaposli ljude pa će onda biti i dece, biće svega.

Božana, srpska: Da se vrati stanovništvo. Prvo što se ljudi iseljavaju odavde. Ovde nema žive duše uveče. Ovo je strašno. Ja živim ovde, Boga mi. Kako koja godina sve lošije i lošije...

Sabina, bosnjakinja: Jeste, jeste.

Božana, srpska: ...a sve neke pare stiži...

Sabina, bosnjakinja: Jeste.

Andjela, srpska: Ja prva pomislim da odem odavde...Pusto je, u noc kada kreneš samo kereove srećeš.

Sabina, bosnjakinja: Ja isto kažem, što neka jeze iz njega probija, pa ja ne znam šta je to.

Snežana, srpska: Ali kada bi bilo privrede...

Katarina, srpska: Kada bi bilo fabrika da ljudi rade.

Aida, bosnjakinja: Pre je Srebrenica bila industrijski grad. Evo mogli bi apelovati da se uključi visoki predstavnik u obnovu tih nekih...

Katarina, srpska: Banje? Fabrike?

Mevlida, bosnjakinja: Da. Piši...

Snežana, srpska: Tu verovatno najmanje ulaganja treba. Imaš vodu, imaš prirodu...

Božana, srpska: Do sada, te industrijske zone koje su bile..samo da se pokrenu. Dovoljno je bar banja da se pokrene.

Katarina, srpska: Dovoljno je bar jedna, da se mladi mogu zaposliti.

Sabina, bosnjakinja: Stavićemo sada po tezama pa ćemo obrazložiti.

Božana, srpska: Imamo i "Feros", samo стоји onako.

Andjela, srpska: Dolaze ljudi iz drugih mesta, ovde rade, a ovi koji žive ovde nemaju ništa. Treba biti realan.

Aida, bosnjakinja: Jeste....Možda bi se trebalo staviti da se utiče na trenutnu strukturu zaposlenosti u Srebrenici i navesti problem da radi više ljudi iz dugih mesta nego iz Srebrenice.Kako sam se sad izrazila. Lakše s izrazim usmeno kada treba nego pismeno.

Andjela, srpska: Piši ti, ti imaš najbolji rukopis.

Aida, bosnjakinja: Vi ćete jezičari da se izjasnite a ja ću da zapišem.

Snežana, srpska: Sipaj mi nešto zedna sam.

Katarina, srpska: Šta hoćes? Čaj? Kolu?

Snežana, srpska: Daj mi čaj.

Sabina, bošnjakinja: Šta si napisala?

Aida, bošnjakinja: Utvrditi strukturu zaposlenosti (u našoj lokalnoj zajednici radi više ljudi iz drugih lokalnih zajednica).

Snežana, srpskinja: Prvo treba nešto pokrenuti...

Aida, bošnjakinja: Stavili smo pod 1. to.

Sabina, bošnjakinja: Pokretanje privrede? Pokretanje banje "Guber"?

Aida, bošnjakinja: To ćemo sada staviti.

Katarina, srpskinja: Obavezno, ta banja je savršenstvo.

Aida, bošnjakinja: Hoćemo li sada obrazložiti dole?

Katarina, srpskinja: Važi

Aida, bošnjakinja: Implementirati projekte koji će pomoći mladima u toj lokalnoj zajednici. Mladim kadrovima.

Katarina, srpskinja: Mladi kadrovi, dodela stanova i to...Kako ćeš, šta ćeš bez stana? Kud' ćeš? Stan ti je osnovno i ideš dalje. Šta ćeš ti bez stana?

Snežana, srpskinja: Jeste, jeste.

Esena, bošnjakinja: Mladi se više ne žene, nemaju rešeno stambeno pitanje.

Sabina, bošnjakinja: Ne možeš ti roditi dete a nemaš mu šta dati da jede.

(noise..people talking to each other)

Aida, bošnjakinja: Znate šta bih ja još?

Andjela, srpskinja: Šta?

Aida, bošnjakinja: Da Visoki predstavnik u skladu sa njegovim mandatom utiče da što više mladi bude u vlasti.

Sabina, bošnjakinja: I obrazovanih, a ne kao kod nas stari i neobrazovanih. Meni se kosa diže na glavi...

Božana, srpskinja: Kako je Draže?

Snežana, srpskinja: Ma, ništa otvorio je onu teretanu.

Božana, srpskinja: Znači, dobro mu je?

Snežana, srpskinja: Ma nije, nema ljudi...

Božana, srpskinja: Treba se nadati...

Katarina, srpskinja: U zakonodavnu u izvršnu vlast.

Aida, bošnjakinja: Ima li još šta?

Andjela, srpskinja: E ti to stavi pod tezu ...

Snežana, srpskinja: Ajd da ne bude samo to oko mlađih, stavimo nešto konkretnije, oko ekonomije..

Katarina, srpskinja: Jesmo li naveli privredu, banju...

Aida, bošnjakinja: Jesmo, to smo pod jedan stavili, pokretanje privrede

Božana, srpskinja: I ovo industrije što je bilo da se i dalje pokrene.

Aida, bošnjakinja: Ima pokretanje privrede i industrije u cilju razvijana općine i u cilju zapošljavanja ljudi.

Božana, srpskinja: Već postoje objekti, samo što stoje prazni...

Sabina, bošnjakinja: Ako sačekaju još par godina neće imati koga zapostili....

Katarina, srpskinja: "Svet" ode. Ne može niko izdrzati na goloj ledini. To svako zna.

Aida, bošnjakinja: Upravo. Šta još treba?

Katarina, srpskinja: Znaju i oni šta treba. Toliko dolaze i odlaze a niko ništa da uradi. Meni je više toga "dovde"...pričanja u prazno.

Snežana, srpskinja: Niko ništa neće da pokrene. Da vidi gde su sredstva uložena.

Katarina, srpskinja: Sve neka sredstva a sirotinja sve gora i gora.

Andjela, srpskinja: Kažu u vodu uloženo para i para a vode malo-malo pa nema.

Aida, bošnjakinja: „Preispitati uložena sredstva u našu lokalnu zajednicu”.

Aida, bošnjakinja: Na primer, nestane vode u zgradama a nikog nisu za to obavestili. To nema nikakve logike, moraš obavestiti ljude da se pripreme ili da ima cisternu dovezeš.

Katarina, srpskinja: Neogovorni ljudi. To je čista zaraza.

Aida, bošnjakinja: To samo kod nas ima da ljudi tako malo koriste onu čistu vodu i donošenje nekih zakona i zaključaka...

Katarina, srpskinja: Da se gradjani ne obaveštavaju ni o cemu.

Sabina, bošnjakinja: Moraš se posvađati s njima!

Aida, bošnjakinja: Mi smo skoro za interenet predali i čekali smo mesec dana . Prvo su nas odbili za prijavu. Posle opet, danas će , sutra će... Ja se iznervirala i zovem ih: "Pa eto mi se trudimo da vam obezbedimo", reko' :" Ne znam kako radite kada se ne trudite?"

Sabina, bošnjakinja: Eto, jel to to?

Katarina, srpinja: Boga mi, dosta smo mi njemu napakovali, daj Bože da on to išta čuje..Da li će znati pročitati?

Aida, bošnjakinja: Samo me zanima kolika je njegova plata.

Sabina, bošnjakinja: Ne zanima me, nemam ništa od toga.

Katarina, srpinja: Pa da eto čujem. Jer kada sam čula da čovek u Bijeljini ima 166.000KM, platu.

Andjela, srpinja: Gde radi?

Katarina, srpinja: U banci.

Andjela, srpinja: Drži banku?

Katarina, srpinja: E ne znam to. Čoveče, 166.000KM mesečna plata.

Andjela, srpinja: Joj, ja neću za čitav život toliko zaraditi.

Mevlida bošnjakinja: On ima mjesечно 250 hiljada eura plata..(laughing)

Aida, bošnjakinja: A šta češ ti sa onom platom!

Mevlida bošnjakinja: ..ma nemam pojma!

Katarina, srpinja: Šta sve pojedinci poseduju to je strašno.

Andjela, srpinja: Mislim da nas snimaju sve vreme.

Sabina, bošnjakinja: Pa snimaju.

Aida, bošnjakinja: Hoćemo li mu jezičari ovo uokviriti?..."Poštovani gospodine ministre..." .

Katarina, srpinja: Hajde definiši.

Sabina, bošnjakinja: Ja da sam znala, definisala bih sebe, moja deco. Sve sam, kobajagi, bila pametna ali ništa nisam uradila u životu. Znači, staviš mu gore naslov "Poštovani gospodine Visoki predstavnici"

Aida, bošnjakinja: Kako će to pisati?

Sabina, bošnjakinja: Piši kako hoćeš, svakako će to ona otkucati. Ako mu ja budem pisala,

Katarina, srpinja: Razumeće ako njemu bude trebalo.

Aida, bošnjakinja: Šta ćemo dalje?

Sabina, bošnjakinja: Ništa, samo da ovo obrazložimo.

Katarina, srpinja: Moramo mu napisati zašto mu šalejmo ovo pismo. U nadi da će nam bar nešto ispuniti.

Aida, bošnjakinja: To čemo na kraju. "Prilikom današnje diskusije...", tako, napravimo malo uvoda. Stavi "seminara". –" Konstatovali smo sledeće" i onda navedeš sve ovo pa čemo na kraju staviti ono što smo rekle. Njabolje je tako.

Sabina, bošnjakinja: Konstatovali smo šta je nabolje za našu lokalnu zajednicu...

Aida, bošnjakinja: Privreda, industrija, zapošljavanje, zadržavanje mladih, razvijanje naše zajednice, određivanje strukture zaposlenosti., učešće mladih i obrazovanih ljudi u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti u lokalnoj zajednici, preispitati uložena sredstva u našu lokalnu zajednicu (S obzirom da mi koji živimo ovde ne vidimo gde su ta sva sredstva uložena, koja se u medijima često spominju. Još uvek živimo u gradu koji se opustošen, neobnovlje i ne funkcionalan za život). Eto sastavismo kostur.

Katarina, srpskinja: E stavi još: "Nadamo se da sve ovo neće ostati samo na papiru. Očekujemo Vaš pozitivan stav pa Vaas srdačno pozdravljamo. Želimo Vam dobro zdravlje i uspešnu karijeru. Srebrenica, 19.08.2010.godine."

...

Andjela, srpskinja: Ona će ovo prekucati.

Katarina, srpskinja: Et mi smo završile.

Group 5 of Serbs and Bosnjaks in Srebrenica

19.8.2010

ORIGINAL LANGUAGE

Marijana, Srpinka: Stavi „više zabave za mladi“!

Goran, Srbina: „Šta ima druže! Posalji nam litar rakije“!

Ermina, Bošnjakinja: Daj uozbilji se.

Marijana, Srpinka: Pa da, da se obnovi park, autobuska stanica...

Ermina, Bošnjakinja: Da se obnove pojedini delovi Srebrenice, Argentarija, park...

Goran, Srbina: Da se kupe novi kontejneri.

Ermina, Bošnjakinja: Može to a stavi i da se obnovi banja "Guber"!

Goran, Srbina: I stadion.

Marijana, Srpinka: Daj, snima se, nemoj te se izvaljivati. Obnoviti one zgrade preko puta benzinske, za socijalno ugrožene...

Goran, Srbina: Ma nove zgrade, šta ćeš obnavljati.

Ermina, Bošnjakinja: Stavi drugu tezu...

Marijana, Srpinka: Da vlast sluša narod kada nešto hoće a ne da ga odbacuje.

Goran, Srbina: Uozbiljite se... Promeniti strukturu vlasti.

Azmina, Bošnjakinja: Pomoć ljudima u okolnim selima.

Zoran, Srbina: E glasacu za tebe sledeće godine.

Azmina, Bošnjakinja: Hvala.

Zoran, Srbina: Ako se budeš kandidovala.

Marijana, Srpinka: Jedina realna sam ja...Povećati broj zaposlenih u policiji i smanjiti kriminal.

Ermina, Bošnjakinja: Jest, jest u pravu si.

Marijana, Srpkinja: Piši. Oni imaju veću plati nego oni iz opštine.

Goran, Srbin: Ermino! Piši da imamo svoj FBI.

Marijana, Srpkinja: Izgraditi još jednu policijsku stanicu...

Goran, Srbin: Ali nije...

Marijana, Srpkinja: Ne možeš naterati čoveka da bude policajac.

Zoran, Srbin: Odvali još nešto dobro (smeh)

Goran, Srbin: Obezbediti nove kontejnere.

Marijana, Srpkinja: Obezbediti sredstva za obnavljanje kanalizacije.

Azmina, Bošnjakinja: Prošiti pijacu...

Ermina, Bošnjakinja: Sredstva za nove instrumente za muzičare u Srebrenici.

Laila, Bošnjakinja: Imamo 5 teza.

Marijana, Srpkinja: Napiši "obezbediti sredstva za održavanje gradske čistoće."

Laila, Bošnjakinja: Jel to to?

Marijana, Srpkinja: To je to, napiši još "ulična rasveta" i "obezbediti sredstva za poljoprivrednika"

Zoran, Srbin: Imate li još šta?

Jovan, Srbin: Ajd pročitaj.

Ermina, Bošnjakinja: Obnoviti pojedine delove Srebrenice (banja "Guber" i park...), da vlast ne odbija glas naroda, pomoći ljudima koji namaju svoje domove, povećati broj zaposlenih, obnoviti puteve u okolnim selima, obezbediti sredstva za održavanje gradske čistoće, obezbediti sredstva za obarađivanje zemlje.

Marijana, Srpkinja: Šta još treba?

Zoran, Srbin: Obnoviti naš stari naš stari hotel. Dolaze turisti a nemaju gde spavati.

Jovan, Srbin: Mogli smo nešto oko turizma staviti.

Zoran, Srbin: Da, da, možemo staviti obnavnjalje prilazištva našim tvrdjavama da vide ljudi što je Srebrenica imala.

Ermina, Bošnjakinja: To je to.

Group 6 of Serbs and Bosnjaks in Srebrenica

20.8.2010

ORIGINAL LANGUAGE

Mirijana, Srpinja:...i dobre i pozitivne i negativnih stvari, bilo kojeg područja. Možete se dogovoriti i staviti u tezama, teza 1...znači dogovorili smo se to, to i to, teza 2 to, to i to. Za to vam treba nekih 40ak minuta. Znači čiste teze.

Miloš, Srbin: Isključi ovo da se igramo.

Mirijana, Srpinja: Ajd ja ču da zapisujem.

Miloš, Srbin: Šta mi treba? Za početak mi treba jedan kredit od 20 milja.

Mirijana, Srpinja: Ajd uozbilji se. Što pre završimo pre čemo otići. Samo razmišljaj o tome, da ćeš dobiti pare i da ćeš otići kući.

Miloš, Srbin: Šta?

Mirijana, Srpinja: Ako budeš radio...

Miloš, Srbin: Pa radim...

Mirijana, Srpinja: Ništa ti, samo čuti.

Miki, Srbin: Ne trebaš crtati, nego pisati.

Mirijana, Srpinja: Ajde, pisaću ja a ti reci.

Miki, Srbin: Koliko je ovo jarane postalo kliše.

Mirijana, Srpinja: Pa samo ponavljanje.

Nino, Srbin: Pa eto znaš, samo prepiši.

Mirijana, Srpinja: Copy/paste, copy/paste.

Miki, Srbin: Ti znaš da sam ja i u školi prepisivao.

Mirijana, Srpinja: Hoćemo li staviti nešto za školstvo.

Igor, Srbin: Može, jedan od problema u Srebrenici je školstvo.

Nino, Bošnjak: Školovanje mlađih, tako nešto. Evo vidiš ovu dvojicu, propali po dve godine.

Mirijana, Srpinja: Da li moramo svaku tezu malo obrazložiti ili samo da je stavimo?

Moderator: Ne morate, ali i možete ako imate šta napisati.

Mirijana, Srpinja: Napisaću u zagradi inkluzivna nastava, ne moze se izvoditi inkluzivna nastava u našoj školi. Idemo dalje... A zaposlenje?

Pero, Srbin: Može, bravo, ja nemam čak ni radnu knjižicu.

Miloš, Srbin: Stavi u zagradi kako ljudi dolaze iz drugih gradova da rade ovde. To napiši velikim slovima.

Igor, Srbin: Stavi da i oni koji imaju posao neće da rade.

Miloš, Srbin: Iz razloga tog što predstavnici vlasti iz drugih gradova. Samo tako stavi.

Nino, Bošnjak: Visoki predstavnik će da poludi!

Mirijana, Srpinja: Treće, sledeća teza-nepovratni krediti.

Elvir, Bošnjak: Napiši da nema pitke vode, struja je skupa, nema jeftine tarife, kanalizacije je loša...veš mašina je gotovo kod mene stala.

Mirijana, Srpinja: Hoćemo li staviti nešto vezano za kulturna dešavanja ili tako nešto?

Elvir, Bošnjak: Što se toga tiče, imamo samo Dane Srebrenice..

Ilija, Srbin: Napiši nedostatak kulturno-sportskih aktivnosti.

Mirijana, Srpinja: Ma kako nedostatak, imaš igralište pa trči svaki dan gore.

Pero, Srbin: Pa ovo se sve snima, zar ste zaboravili?

Elvir, Bošnjak: Pa šta, neka se snima, nego ti piši dole ako bi i mi kakve papire mogli dobiti.

Mirijana, Srpinja: Šta se ono još piše kada se pišu ovakve stvari?

Nino, Bošnjak: Loša je kanalizacija. Zagađivanje grada. Samo ti piši.

Ilija, Srbin: Napiši da nema nijedne kante za smeće.

Mirijana, Srpinja: Hoćete li staviti nedostatak nekih organizacije, prostora za mlade, nešto ovako?

Igor, Srbin: Ma šta će nam to, imamo u Srebrenici i više nego dovoljno. Napiši da nam je potrebno nekih zajebancija. Mada, ide ovo zemljače u kantu.

Nino, Bošnjak: Da stavimo i nešto pozitivno?

Pero, Srbin: A šta je pozitivno?

Igor, Srbin: Pozitivno je da mi volimo ovaj grad i što je jeftino za život. Piši da nam treba kredit.

Pero, Srbin: Ne treba nam to, ne piši.

Miloš, Srbin: K'o onaj što je pisao i dobio kredit i sve potrošio kod Cinde.

Pero, Srbin: Ej, ajd da završimo.

Ilija, Srbin: Koliko imamo?

Mirijana, Srpkinja: Četiri teze. Ajde nešto pozitivno..

Miki, Srbin: Zagađivanje, jesli stavio to? To je pozitivno

Nino, Bošnjak: Ajd ti, ti to znaš?

Ilija, Srbin: Napiši da imamo turističkih lokacija.

Pero, Srbin: A internet?

Mirijana, Srpkinja: Stavićemo loša infrastruktura. Hoćemo li staviti da imamo prirodne resurse, i to je pozitivno a negativno je to što nema ko da iskoristi.

Miloš, Srbin: Nema tržiste.

Igor, Srbin: Vlast ne brine o tome. Ja bih mogao svaki dan da sa Gubera donesem 15l vode i da prodam ovde.

Nino, Bošnjak: Stavi tamo korupcija.

...

Nino, Bošnjak: Napiši da je pozitivno to što se mi, Srbi i Bošnjaci, slažemo.

Mirijana, Srpkinja: Jedna od pozitivnih stvari u Srebrenici je ta što mladi Srbi i Bošnjaci u dobrim odnosima i voljni da radimo zajedno u našim interesima.

Igor, Srbin: Ajd još nešto da stavimo, sramota, samo smo pola lista ispisali.

Mirijana, Srpkinja: Završili smo.

Moderator: Još 15 minuta.

Igor, Srbin: Pričaćemo još 15 minuta. Slagaćemo nešto.

...

Mirijana, Srpinka: Pa šta on hoće sada?

Miloš, Srbin: Da prepiše.

Igor, Srbin: Znaš šta bi moglo, da se preko zime organizuju.

Mirijana, Srpinka: Nema mesta za izlaska.

Igor, Srbin: Ne da investicije i pare idu u opštinu, nego nama.

Miloš, Srbin: Pomešali smo dobro i loše, sad dobro sad loše...

Mirijana, Srpinka: Stavićemo nedostatak mesta za izlaska (kafiće, bazene, sportsko-rekreativne sale...)...

Igor, Srbin: Kako je krenulo Potočari će uskoro biti centar.

Miloš, Srbin: Da li imate sportski centar u Potočarima?

Elvir, Bošnjak: Da, imamo.

Miloš, Srbin: Znači imate sve, džamiju, sportski centar..i restoran?

Elvir, Bošnjak: Da, pet.

Miloš, Srbin: Epa vidiš..

Mirijana, Srpinka: I nećemo ništa više pisati?

Igor, Srbin: Neka, još malo. Stavi da nemamo biblioteku.

Miloš, Srbin: Koliko ima teza sada?

Mirijana, Srpinka: Osam.

Igor, Srbin: Napiši nešto kao da imamo dosta talenata u Srebrenici a nemamo finansijskih sredstava da ih finansiramo.

Mirijana, Srpinka: A da stavimo stipendije za one srednjoškolce koji žive u selima?

Igor, Srbin: Nećemo više pisati.

Mirijana, Srpinka: Problem ekologije - zagađivanje vode i zemlje, problem zaposljavanje, nedostak kulturno-sportskih dešavanja, neiskorišteni privredni resursi zatim nepostojanje sportsko-rekreativnog centra, nemogućnost školovanja... To je to, završili smo.